

Pà·lid Plató

BALANDRA

PÀL·LID PLATÓ

Enric Virgili

MEDUSA

Pàl·lid Plató
© Enric Virgili

© D'aquesta edició:
Medusa Books · Editorial Medusa,
Montellà-Encamp, setembre de 2023
Edició: David Gálvez Casellas
Disseny i maquetació: Oliver Vergés Pons
Correcció i revisió: Marc Cortès Minguet
www.editorialmedusa.com · info@editorialmedusa.com

Il·lustració del colofó: Gaspar Schott (1662): *Iconismus XIX. Ponatur è regione. Fig. xxxii. Monstrum triceps capite vulpis, Draconis, et Aquilæ*. Fons de col·leccions digitals de The New York Public Library.

DL L 437-2023
ISBN 978-84-19202-13-0 (Medusa Books, SL)
ISBN 978-99920-79-02-7 (Editorial Medusa, SL)

Imprès a GoPrinters (la Seu d'Urgell)

Aquesta edició s'ha dut a terme
amb la col·laboració del Govern d'Andorra

Govern d'Andorra

Tots els drets reservats. Sense l'autorització escrita dels titulars del *copyright*, queden prohibides les reproduccions totals o parcials d'aquesta obra a través de qualsevol procediment. Dirigiu-vos al CEDRO <www.cedro.org> si necessiteu fotocopiar, escanejar o fer còpies digitals d'algun fragment d'aquesta obra o per a qualsevol ús similar.

I

És cert que mai no havia sobresortit per un tarannà gaire desvetllat. Era el primer a caure rodó en els banquets juvenils, i el seus nuviatges solien ser efímers, nonats, de finals lacrimògens. Aquella mirada més i més enterbolida, el tremolí a les cames, i la flonjor dels dits rabassuts havien acabat confirmant a tothom qui volgués observar-ho les premonicions més pessimistes sobre el caient definitiu que acabarien adoptant-li tant el gep incipient com la panxa arrodonida. Per no parlar del creixement sostingut de les orelles, del nas o de la llana del clatell. I les celles esborrifades, selvàtiques!

Avui l'he trobat davant del seu portal. Abans que em confessés, amb una veu timbrada com mai no li havia sentit, que havia cremat bona part dels seus escrits lamentables —d'aquí segurament les celles mig socarrimades—, ja m'havia fixat que les seves orelles eren més petites que abans, i el nas, més modest. Tot ell semblava relativament estilitzat, més alt fins i tot, sense aquell botinflament tan llastimós de qui es complau a versificar dia i nit.

Amb una nova desimboltura que mai no li hauria sospitat m'ha començat a informar del seu canvi de vida. He estat més alerta al to vellutat i harmoniós de les seves paraules que no pas al que em deia. Mentre em passava un braç per l'espatlla —un gest inaudit en aquell homenet, que ara havia crescut— m'ha xiuxiuejat gairebé a cau d'orella que m'havia d'ensenyar una cosa. Enmig de la penombra del vestíbul, movent expressivament les

manasses d'ungles ennegrides i mirant-me de fit a fit, m'ha comunicat, a més, unes paraules tremendes. Ho ha fet amb aquella concisió de qui no espera cap rèplica. Només una seguretat extrema justifica que es puguin deixar anar les brides de la pronúncia mel·líflua i apocada fins a un extrem tal que, quan m'ha informat amb tota la potència del seu pit que últimament —últimament envoltat de pauses emfàtiques— i fins feia pocs dies —«pocs», i encara més «dies», amb to cavernós—, que últimament i fins feia pocs dies versificava Plató, i que ja l'havia enllestit, he quedat esmaperdut i mirant-me'l com un tanoca.

Mentre pujàvem l'escala a les palpen-tes ell continuava empatollant-se com un beneit, però amb veu de baríton, sobre no sé quines notes que feia anys que prenia. Jo m'escarrassava a no ensopegar amb les rajoles balderes i a evitar cap contacte amb les parets escrostonades i el passamà

rovellat. A dalt del pis, a banda d'una suplementària fortor de socarrim, la casa seguia desendreçada, fosca i llefiscosa al tacte com sempre. M'he quedat quiet al rebedor, al costat de la cuina, sota el llum esquifit, mentre ell s'abalançava damunt un plec de papers de la taula del salonet, a poc més de tres passos. He preferit mantenir les mans dintre les butxaques mentre fos possible, ben a recer dels gots opacs on sempre ha pretès que em servís culs de cervesa tebis i esbravats, o rajolins dels vinots sospitosos que reposen sobre el verdet de les lleixes del costat dels fogs, entre un caramull de miasmes.

Fins fa quatre dies s'hauria mostrat pàl·lid, tremolós, sempre amb paperots rebregats a la mà i la boca escumejant, com si anés a renillar. El somriure de circumstàncies en la cara d'un poeta pesat és d'aquelles ganyotes que no es poden fingir: tota ella autenticitat, alegria beneita, il·lusió esperançada i, alhora,

autoretret, complex, trauma, anhel d'autòlisi, terreny abonat per desenvolupar desitjos malsans i contra els costums. Ara, en canvi, alzinat així i amb veu de trombó m'ha comminat a acomodar-me dins el saló menudíssim. No l'ha dissuadit el meu posat de jutge dejú. Assegut a la poltrona, m'he començat a endormiscar preventivament abans que comencés la lectura, mentre s'escurava la gola.

Encara que de tant en tant es produeixi al nostre voltant un canvi sobtat, aviat comprovem que, en el fons, tot continua igual que abans. Per mostra, ell mateix: vet aquí que va i, de sobte, s'aprima, es pentina amb més traça, modula la veu, però, ves per on, segueix versificant de sota-mà, amb el desfici de sempre. Només deu haver cremat els papers més groguencs i tacats que ja em sabia de memòria. Més enllà del seu cas, haurem de convenir que ja fa temps que tots els amics s'engreixen i s'aprimen sense ordre ni concert i, de

vegades, fins i tot per sorpresa, a traïció, que diríem. Cada cop costa més d'envellir de forma ordenada i a l'uníson, consensuadament, tal com pertoca. Cadascú va a la seva, i no mira prim. A més, si a això s'hi afegeix que hi ha qui de cop s'atura en el camí de l'edat i retrocedeix veloçment amb una empenta que ningú ja no li suposava, la cara de sorpresa dels amics de passa feixuga és lògic que trigui a esborrar-se. Tots hem vist algun cop l'embranchida de l'amic que recula de sobte cap als anys juvenils. De res no ens serveix que després ens retraguem mútuament no haver-nos malfiat a temps del seu colze enèrgic, que aixecava un calze rere l'altre, o del rostre expressiu quan, a la nit, feia l'ullet amb malícia. Si un homenet apareix de cop musculat, morenot, i encaixa amb mà ferma, la resta dels concurrents, que somrèiem poc abans a costa de la seva decrepitud, ja havíem d'haver previst que potser no es tractava només d'un fugaç

cant del cigne, que potser sí que aquell que ens miràvem amb malfiança s'havia començat a allunyar irreversiblement de nosaltres, cap als temps més antics i animats del vigor juvenil i la proesa amatòria.

Que ingenus que hem estat! I quantes vegades s'ha repetit aquests últims anys el mateix desconcert! Fins que va arribar el dia que ell, l'amic rodanxó que ara és un figurí, i jo mateix, vam quedar gairebé com de mostra, aclaparats per l'edat sumativa i allunyats potser definitivament dels amics novament juvenils, d'aquells jovenots que ni tan sols ens saluden si ens els creuem pel carrer, perquè tresquen distrets pel batec poderós dels seus cors, pel somieig atrevit i les moltes quimeres. He d'entendre que a partir d'ara ell tampoc ja no hi és, que estic sol? Soc, finalment, avui en dia, l'únic que encara és fidel a l'edat?

Jo, si més no, he dut un parell de fills al món, que fa un munt d'anys que estudien.

Quan els veig, m'expliquen les extraordinàries aventures dels joves d'avui dia. Són proeses menors, no cal dir-ho: uns quants aparellaments, de vegades successius, de vegades simultanis, una mica de barrila, engrunes d'eixelebrament i, sobretot, una base prou sòlida de mandra sense inquietud. A tots dos els vaga de fer córrer el patinet per les places airejades de davant dels museus. Tenen l'ull lluminós, però el tel de l'edat ja deu haver començat a enterbolir-los la vista, perquè, de vegades, pel carrer, m'ha semblat que no em veien. Això sí, els meus xicots fan unes migdiades que hi canten els àngels. Quan venen a casa se'm queden adormits al sofà com si fossin de fusta. I ronquen amb unes modulacions tan harmòniques que només poden ser a causa d'una satisfacció extrema, beatífica.

Em sembla que hi ha qui dubta del fet que jo hagi tingut fills, independentment de la quantitat d'evidències que ho

corroboren. I no em fa res reconèixer que en alguns moments va arribar a encomanar-se'm bona part d'aquest escepticisme. De seguida que vaig veure que per aquest camí de la sospita sense fonaments entrava a la meva vida una alegre novetat, vaig arribar a tergiversar les dades més objectives perquè semblessin espúries. D'aquesta manera les meves sospites totalment atzaroses d'un primer moment van trobar un terreny abonat per al dubte sistemàtic, i com més fingia que m'aclarava, més m'enriallava per dintre.

És cert que quan em vaig casar, a tots ens va semblar més aviat una humorada. I no ens va estranyar gaire que la núvia desaparegués al cap de ben poc, sense deixar cap mena de rastre. La fugida ens va semblar una decisió totalment encertada i raonable. La fi precipitada va compensar la inversemblança del principi. I no havia estat pas un accident, ni un error. El casament va ser en públic i a plena